

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө пресс-релизи

Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 25-февралындагы отурумунда 2013-жылдагы акча-кредит саясаты боюнча отчет жана орто мөөнөткө болжолдоолор кароого алынган. Экономика башкармалыгы тарабынан өлкөнүн макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, акча-кредит саясатынын натыйжалары, инфляциялык процесстерге тиешелүү маалыматтар, ошондой эле орто мөөнөттүк мезгил ичинде экономикалык өнүгүүгө баа берүүлөрдү камтыган баяндама кароо сунушталган.

Баяндамада бүтүндөй 2013-жыл ичинде инфляция бир сандык көрсөткүч чегинде тургандыгы, демек, акча-кредит саясатынын 2013–2017-жылдарга каралган негизги багыттарда аныкталган маани чегинде болгондугу баса белгиленген. Жыл акырына карата керектөө баа индексинин өсүш арымы жылдык мааниде алганда 4,0 пайызга чейин төмөндөгөн. ИДӨнүн өсүш арымы реалдуу алганда 10,5 пайызды түзгөн. “Кумтөр” алтын кенин казып алуу ишканаларын эске албаганда, ИДӨ көлөмү 5,8 пайызга өскөн.

Кыргыз Республикасынын 2013-жылдагы төлөм теңдеми алдын ала маалыматтар боюнча 143,8 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң сальдодо калыптанган. Трансферттердин таза агымы 8,6 пайызга көбөйүп, 2 171,1 млн. АКШ долларын түзгөн. Жыл ичинде ички валюта рыногу балансташууга жетишкен. АКШ долларынын сомго карата алмашуу курсу жыл ичинде 3,9 пайызга жогорулаган.

Экономикадагы акча сунушу эң башкысы, мамлекеттик финансы секторунун эсебинен ишке ашырылган. Улуттук банк негизинен, арылтуу операцияларын жүргүзгөн. Улуттук банктын ноталары банк тутумундагы үстөк ликвиддүүлүктөн арылтуунун негизги инструментинен болгон. Жыл ичинде акча базасы 13,4 пайызга же 8,6 млрд. сомго көбөйүп, 2013-жылдын декабрь айынын акырына карата 73,1 млрд. сом чегинде катталган.

Улуттук банк Башкармасынын мүчөлөрү талкуунун жүрүшүндө 2013-жыл жыйынтыгы боюнча макроэкономикалык көрсөткүчтөр алгылыктуу чекте болгондугун белгилешкен. Баа жагдайы туруктуу болуу менен экономикалык өсүштү калыбына келтирүүгө өбөлгө түзүп, бюджеттин консолидацияланышы белгилери байкалып, төлөм теңдеминин оң сальдосу сакталган. Ошону менен бирге эле, экономикалык өсүш сапаты тынчсызданууну жаратып жаткандыгы белгиленген, анткени ал негизинен, Кумтөрдө өндүрүш көлөмүнүн калыбына келиши менен шартталат. Тартыштыгы 14,7 пайызга, 3,1 млрд. АКШ долларына чейин өсүп кеткен соода балансынын абалы да, кооптонууну жаратып жаткандыгы белгиленген. Экспортко салыштырганда импорт тез арымда өскөн. Трансферттер агымынан номиналдык көлөмүнүн көбөйүүсү шартында анын өсүш арымы төмөндөйт, бул тактап айтканда, соода жагынан негизги өнөктөштөрдөн болгон айрым өлкөлөрдө экономикалык өсүштүн басаңдашы менен шартталган. Улуттук банк Башкармасынын мүчөлөрү валюта рыногунда учурда орун алып жаткан жагдайды да талкууга алган.

Мындан тышкары, Экономика башкармалыгы тарабынан орто мөөнөттүк мезгилде негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрдүн болжолдоолору да кароого сунушталган. Банк Башкармасынын мүчөлөрү акча-кредит саясатынын трансмиссиондук механизминин пайыздык каналынын ишин күчөтүүгө багытталган жаңы негизге ылайык, эсептик ченди 6,0 пайыз өлчөмүндө белгилөө чечимин бир добуштан кабыл алышкан. Алардын пикири боюнча эсептик чендин бул мааниси, инфляция арымынын болжолдонгон көрсөткүч деңгээлинде кармалып турушун камсыз кылат.